Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2017»

Чацвер, 16 лютага 2017 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1-1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 7-8 класаў

1. Колькі слоў у прыказцы?

Учужойстаронцынетаксвеціцьісонца.

А) 5. **Б)** 6. **В)** 7. **Г)** 8. **Д)** 9.

2. У народных павер’ях Дамавік – … .

А) ахоўнік лесу. **Б)** ахоўнік поля. **В)** ахоўнік дамашняга ачага.
Г) ахоўнік вадаёма. **Д)** ахоўнік бані.

3. Як называюць каманду карабля ці самалёта?

А) экіпаж. **Б)** звяно. **В)** калектыў. **Г)** група. **Д)** атрад.

4. У народзе існуе прыкмета:

Калі вясёлка ў небе высокая і крутая, то будзе … .

А) вецер. **Б)** дождж. **В)** спякота. **Г)** снег. **Д)** зацішша.

5. Выберыце з дадзеных правільна напісаныя словы:

1) соўс; 2) акварыўм; 3) шэдэўр; 4) раўнд.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

23. Выключна рэдкая, каштоўная рэч называецца … .

А) рэрытэт. **Б)** рарэтэт. **В)** рарытэт. **Г)** рырытэт. **Д)** рыратэт.

24. Вызначце з дадзеных правільна напісаныя словы.

1) біолаг; 2) аксіёма; 3) біяграфія;
4) археолаг; 5) біалогія; 6) ідэолаг.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў.
В) толькі 2. **Г)** 1, 3, 5. **Д)** 2, 4, 6.

25. Хто з’яўляецца аўтарам вершаваных казак для дзяцей “Цудоўная знаходка”, “Залатыя зярняты”, “Кветкі – сонцавы дзеткі”?

А) У. Караткевіч. **Б)** У. Дубоўка. **В)** А. Куляшоў.
Г) М. Стральцоў. **Д)** М. Багдановіч.

26. Слова, як вядома, можа ўзрадаваць, а можа і параніць. Нездарма ў народзе ёсць вобразнае параўнанне:

1) Слова як … . 2) Язык як … .

Якіх слоў не хапае? Падбярыце патрэбныя варыянты.

а) цукар; б) соль; в) мёд; г) перац.

А) 1-а, 2-б. **Б)** 1-б, 2-в. **В)** 1-б, 2-г. **Г)** 1-в, 2-г. **Д)** 1-а, 2-в.

27. Хто з вядомых беларускіх дзеячаў стаў паслядоўнікам і прадаўжальнікам асветніцкіх традыцый Францыска Скарыны?

1) Ігнат Буйніцкі; 2) Ігнат Смалянін; 3) Сымон Будны; 4) Васіль Цяпінскі.

А) 1, 2. **Б)** 1, 3. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

28. Самым старажытным знакам прыпынку з’яўляецца … .

А) кропка. **Б)** коска. **В)** працяжнік. **Г)** двукроп’е. **Д)** пытальнік.

29. Хто з мастакоў слова, захоплены батлейкай, якую ўбачыў у 1916 годзе ў Мінску, стварыў вершаваную містэрыю ў 4 актах “На Каляды”?

А) Змітрок Бядуля. **Б)** Цішка Гартны. **В)** Ядвігін Ш.
Г) Максім Багдановіч. **Д)** Максім Гарэцкі.

30. Першыя беларускія тэксты, напісаныя арабскім пісьмом, з’явіліся ў сярэдзіне … .

А) XIV стагоддзя. **Б)** XV стагоддзя. **В)** XVI стагоддзя.
Г) XVII стагоддзя. **Д)** XVIII стагоддзя.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пры падтрымцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 15. Тыраж 29800 экз. г. Мінск. 2017 г.

6. Закончыце вершаваныя радкі Соф'і Шах.

У маі зацвітае, –
Уся белая такая,
Уся водару такога,
Што будзеш помніць доўга,
Як між вярбы ды вольхі
Цвіў пышны куст … .

А) ядлоўцу. **Б)** півоні. **В)** ружы. **Г)** чаромхі. **Д)** бэзу.

7. Якое слова з прапанаваных можа выконваць ролю прыслоўя і дзеяслова?

1) запар; 2) нацяньkі; 3) углыб; 4) туга.

А) няма патрэбнага слова. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

8. Якога лічэбніка не хапае ў народных выслоўях?

1) На … двароў адзін тапор, і той без тапарышча.
2) … разоў глядзі, а назад не вядзі.
3) Мароз … баб павёз.
4) Чорт … пар лапцей стаптаў, пакуль пару дабраў.

А) два. **Б)** пяць. **В)** шэсць. **Г)** сем. **Д)** восем.

9. Дадзены словазлучэнні:

1) будні час; 2) будзённы клопат; 3) будні занятак.

Якое словазлучэнне складзена няправільна?

А) усе словазлучэнні складзены правільна.
Б) усе словазлучэнні складзены няправільна. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

10. Пляцоўка для стаянкі, узлёту, пасадкі і абслугоўвання лятальных апаратаў называецца … .

А) аерадром. **Б)** аэрадром. **В)** аэрыдром. **Г)** арадром. **Д)** арэдром.

11. Выберыце з прапанаваных правільна напісаныя словы.

1) ледзьве; 2) семьсот; 3) дзьвюх; 4) верфь.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў.
В) толькі 1. **Г)** 1, 2. **Д)** 3, 4.

12. У якіх выразах на месцы пропуску напішаце часціцу *ні*?

1) няма __ душы;
2) немагчыма __ прыйсці;
3) __ рыба __ мяса;
4) пакуль __ позна.

А) ва ўсіх выразах. **Б)** няма патрэбных выразаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 2, 4.

13. Выдзеленыя словы ў пары словазлучэнняў ***актыўны*** *ўдзел* – ***пасіўны*** *баланс* з'яўляюцца … .

А) сінонімамі. **Б)** антонімамі. **В)** амонімамі.
Г) паронімамі. **Д)** мнагазначнымі словамі.

14. У якім сказе на месцы пропуску патрэбна паставіць коскі?

1) Так і не прывык ён за сваё жыццё сядзець _ склаўшы рукі.
2) Ішлі яны праз лес _ не спяшаючыся.
3) Дзеці _ не змаўляючыся _ пабеглі ўрассыпную.

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбных сказаў. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

15. Выберыце з прапанаваных выраз(-ы), які(-ія) з'яўляецца(-юцца) сінонімам(-і) устойлівага спалучэння *як гром з яснага неба*.

1) рассыпацца драбней маку; 2) ні адсюль ні адтуль; 3) на адзін манер.

А) 1. **Б)** 1, 2. **В)** 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3.

16. Мабыць, усім знаёмы словы "Калыханкі":

Доўгі дзень,
Цёплы дзень
Адплывае за аблокі.
Сіні цень,
Сонны цень
Адпаўзае ў кут далёкі…

Хто з'яўляецца аўтарам слоў гэтай цудоўнай песні?

А) У. Дубоўка. **Б)** Г. Бураўкін. **В)** Н. Гілевіч.
Г) У. Карызна. **Д)** Л. Пранчак.

17. Змяненне звычайнага парадку слоў ці словазлучэнняў як стылістычны прыём называецца … .

А) гіпербала. **Б)** метафара. **В)** алітэрацыя. **Г)** інверсія. **Д)** асананс.

18. Якая рака называецца сімвалам Беларусі?

А) Прыпяць. **Б)** Нёман. **В)** Дзвіна. **Г)** Свіслач. **Д)** Шчара.

19. Рэпартаж адносіцца да інфармацыйнага жанру … .

А) мастацкага стылю. **Б)** гутарковага стылю.
В) навуковага стылю. **Г)** публіцыстычнага стылю.
Д) афіцыйна-дзелавога стылю.

20. Дадзены словы:

1) саванна; 2) калонна; 3) насенне; 4) группа; 5) каллекцыя.

Выберыце правільна напісаныя словы.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 5.

21. У якім слове з прапанаваных допушчана памылка ў напісанні?

1) брыліянты; 2) заяжджаць; 3) шмат-павярховы.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбнага слова. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

22. Здаўна для ўпрыгожвання жаночага адзення, бялізны выкарыстоўваюцца … .

А) каснікі. **Б)** пацеркі. **В)** фальбоны. **Г)** карункі. **Д)** гафт.